

Latijnse taal en cultuur

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Aanleveren scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit VO.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit VO van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de directeur van de school van de gecommiteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommiteerde.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Als het antwoord op een andere manier is gegeven, maar onomstotelijk vaststaat dat het juist is, dan moet dit antwoord ook goed gerekend worden. Voor het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB1 *T.a.v. de status van het correctievoorschrift:*

Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.

NB2 *T.a.v. het verkeer tussen examinerator en gecommiteerde (eerste en tweede corrector):*
Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht. Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten. Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht. Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 *T.a.v. aanvullingen op het correctievoorschrift:*
Er zijn twee redenen voor een aanvulling op het correctievoorschrift: verduidelijking en een fout.

Verduidelijking

Het correctievoorschrift is vóór de afname opgesteld. Na de afname blijkt pas welke antwoorden kandidaten geven. Vragen en reacties die via het Examenloket bij de Toets- en Examenlijn binnenkomen, kunnen duidelijk maken dat het correctievoorschrift niet voldoende recht doet aan door kandidaten gegeven antwoorden. Een aanvulling op het correctievoorschrift kan dan alsnog duidelijkheid bieden.

Een fout

Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een fout bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift.

Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt door middel van een mailing vanuit Examenblad.nl bekendgemaakt. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

- Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.
en/of
- Als de aanvulling niet is verwerkt in de naar Cito gezonden Wolf-scores, voert Cito dezelfde wijziging door die de correctoren op de verzamelstaat doorvoeren.

Dit laatste gebeurt alleen als de aanvulling luidt dat voor een vraag alle scorepunten moeten worden toegekend.

Als een onvolkomenheid op een dusdanig laat tijdstip geconstateerd wordt dat een aanvulling op het correctievoorschrift ook voor de tweede corrector te laat komt, houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen zijn de volgende vakspecifieke regels vastgesteld:

- 1 De onder '2 Algemene regels' geformuleerde bepalingen met betrekking tot een vraag zijn mutatis mutandis ook van toepassing op een kolon.
- 2 Bij de beoordeling van een essayvraag geldt dat, indien het maximum aantal woorden is overschreden, hiervoor geen scorepunt(en) in mindering wordt/worden gebracht.
- 3 Bij de beoordeling van de vertaling moet de score 0 worden toegekend indien in een kolon een ernstige fout is gemaakt; deze score kan niet worden gecompenseerd door de juiste weergave van de rest van het kolon.
- 4 Indien bij de vertaling een aantekening is genegeerd en indien dit heeft geleid tot een onjuiste weergave van het desbetreffende tekstelement, één scorepunt / meerdere scorepunten in mindering brengen, afhankelijk van de zwaarte van de fout en het maximum van het desbetreffende kolon.
- 5 Indien bij de vertaling van een kolon een Latijns woord niet is vertaald en dit woord niet van essentieel belang is voor de betekenis van dit kolon, één scorepunt in mindering brengen, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.

4.1 Beoordelingsmodel voor de vragen

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Tekst 1

1 maximumscore 1

Tacitus is een groot/beroemd schrijver / schrijft boeken die door veel mensen gelezen worden / boeken met eeuwigheidswaarde.
Of woorden van overeenkomstige strekking.

2 maximumscore 2

- Hij is omgekomen bij een gedenkwaardige gebeurtenis.
- Hij laat geschriften na (van blijvende waarde).
- Hij wordt in andermans geschriften vermeld.

Of woorden van overeenkomstige strekking.

indien drie antwoorden juist	2
indien twee antwoorden juist	1
indien minder dan twee antwoorden juist	0

Vraag	Antwoord	Scores
3	<p>maximumscore 1</p> <p>Hij (corrigeert zichzelf en) drukt zijn bereidheid in tweede instantie nog krachtiger uit / (neemt de taak niet alleen graag op zich maar) eist (in tweede instantie) de taak (zelfs) op. Of woorden van overeenkomstige strekking.</p>	
4	<p>maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • regebat is imperfectum; het beschrijft de achtergrondsituatie / een kenmerk van een persoon / een voortdurende handeling • poscit is praesens; het is een praesens historicum / het vestigt de aandacht op een belangrijk punt in het verhaal / het beschrijft een gebeurtenis (in het verhaal) <p>Of woorden van overeenkomstige strekking.</p>	<p>1</p> <p>1</p>
	<p><i>Opmerking</i></p> <p><i>Bij beide delen van het antwoord het scorepunt alleen toekennen wanneer beide onderdelen van het deelantwoord juist zijn.</i></p>	
5	<p>maximumscore 1</p> <p>asyndeton</p>	
6	<p>B</p>	
7	<p>maximumscore 2</p> <p>a</p> <ul style="list-style-type: none"> • senescente (regel 20) <p>b</p> <ul style="list-style-type: none"> • (quibusdam) ramis diffundebatur (regel 19-20) 	<p>1</p> <p>1</p>
8	<p>maximumscore 1</p> <p>Ze zijn gerangschikt als een parallellisme; een brief (epistulam) schrijf je namelijk aan een vriend (amico) en een geschiedwerk (historiam) voor iedereen (omnibus). Of woorden van overeenkomstige strekking.</p>	
	<p><i>Opmerking</i></p> <p><i>Het scorepunt alleen toekennen wanneer beide onderdelen van het antwoord juist zijn.</i></p>	
9	<p>maximumscore 2</p> <p>a</p> <ul style="list-style-type: none"> • studebat(que) (regel 15) <p>b</p> <ul style="list-style-type: none"> • eruditissimo (regel 23) 	<p>1</p> <p>1</p>

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Tekst 2 en Tekst 1

10 maximumscore 1

Het vervolg had (volgens Plinius) niets met het gevraagde verslag te maken. / Tacitus had alleen informatie over de dood van Plinius (Maior) gevraagd.

Of woorden van overeenkomstige strekking.

11 maximumscore 2

a

- Hij wilde op onderzoek uitgaan / het verschijnsel van dichtbij bekijken 1

b

- Hij wilde een reddingsactie ondernemen. / Iemand had hem om hulp gevraagd 1

Of woorden van overeenkomstige strekking.

12 maximumscore 1

Hij had de kans een (boeiend) natuurverschijnsel van dichtbij te bestuderen; hij bleef (echter liever thuis om te) studeren/schrijven.

Of woorden van overeenkomstige strekking.

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen wanneer beide onderdelen van het antwoord juist zijn.

Tekst 3

13 maximumscore 1

Voorbeelden van een goed antwoord zijn:

- Martialis loopt op straat, twee anderen zien hem lopen en de een zegt tegen de ander: “Dat is hem.” / “Hier/daar is hij.”
- Iemand leest een epigram van Martialis en fluistert tegen een ander: “Dit is hem.”

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen wanneer zowel een toepasselijke situatie is beschreven als een juiste betekenis van ‘Hic est’ is genoteerd.

14 maximumscore 1

bekendheid/roem/populariteit/succes

Of een woord van overeenkomstige strekking.

Vraag	Antwoord	Scores
15	<p>maximumscore 2</p> <p>a</p> <ul style="list-style-type: none"> • libertinas (regel 6) <p>b</p> <ul style="list-style-type: none"> • dat Martialis arm is / Ik ben arm. / armoede Of woorden van overeenkomstige strekking 	1 1
16	<p>maximumscore 2</p> <p>a</p> <ul style="list-style-type: none"> • een van de volgende antwoorden: <ul style="list-style-type: none"> – het dak leunt op de zuilen (regel 5) – de geldkist geselt (regel 6) – akkerland / een gebied wordt voorgesteld als slaaf (regel 7) – een stad / het Gallische Parma scheert schapen (regel 8) <p>Of woorden van overeenkomstige strekking.</p> <p>b</p> <ul style="list-style-type: none"> • hyperbaton 	1 1
17	<p>maximumscore 1</p> <p>Wat ik ben, zul jij nooit kunnen worden en wat jij bent, kan iedereen worden. / Jij bent maar een gewone man, maar ik ben uniek (ondanks jouw kritiek). / Roem is niet voor iedereen bereikbaar, rijkdom in principe wel. / Roem is niet te koop. Of woorden van overeenkomstige strekking.</p>	
18	<p>maximumscore 1</p> <p>Voorbeelden van een goed antwoord zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ik vind hem niet sympathiek, want hij schept op over zijn talent en laat zich laatdunkend uit over een rijk man (die met niets begonnen is). – Ik vind hem niet sympathiek, want hij laat zich laatdunkend uit over een vrijgelatene. – Ik vind hem (wel) sympathiek, want hij vindt artistieke zelfexpressie / kunst/poëzie / bekendheid als dichter belangrijk(er dan rijkdom/geld) (en hij is blijkbaar net verbaal aangevallen door Callistratus). 	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Tekst 4

19 maximumscore 2

a

- verbis prioribus (regel 13) 1

b

- (rustica) Veritas / siccis rustica Veritas capillis (regel 11) 1

Opmerking

Bij a niet fout rekenen wanneer als antwoord is geciteerd 'verbis prioribus loquaris (regel 13)'.

20 maximumscore 2

- imperator (regel 8) 1
- (iustissimus omnium) senator / iustissimus (omnium) (regel 9) 1

Tekst 5

21 maximumscore 2

a

- quid sentires (regel 1) 1

b

- chiasme/asyndeton 1

22 maximumscore 2

a

- Plinius heeft (voor een groot deel) carrière gemaakt onder Domitianus (die als keizer een slechte reputatie had) / onder een zeer slechte keizer 1

b

- Plinius herinnert de senatoren er (tegelijkertijd) aan, hoe goed (zijzelf vonden dat) hij zijn taken toen vervuld heeft / dat zijzelf zijn activiteiten (toentertijd) goedkeurden 1

Of woorden van overeenkomstige strekking.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

23 maximumscore 2

a

- longius iter (regel 19) 1

b

- Voorbeelden van een goed antwoord zijn: 1
 - zich dienstwillig opstellen ten opzichte van Domitianus
 - Domitianus vleien
 - anderen vals beschuldigen
 - roddels over anderen verspreiden

24 maximumscore 2

a

- Plinius noemt (Domitianus zeer achterbaks/gevaarlijk / de slechtste keizer en) Trajanus de beste keizer / noemt (de eerdere tijden onder Domitianus slecht en) de huidige tijd (onder Trajanus) goed / zegt dat hij van Trajanus houdt 1

b

- Tekst 5 is een onderdeel van een rede waarin Plinius (de keizer) dankzegt bij zijn ambtsaanvaarding als consul (en positieve opmerkingen over de keizer passen daar goed bij) / een onderdeel van een lofredre (op de keizer) / een onderdeel van de *Panegyricus* 1

Opmerking

Bij b niet fout rekenen wanneer geantwoord is ‘Tekst 5 is een onderdeel van (de Panegyricus,) een rede waarin Plinius de keizer dankt voor zijn benoeming/verkiezing tot consul.’

25 maximumscore 1

candidatum (regel 23); consulem (regel 22); consularem (regel 22)

Opmerkingen

- *Het scorepunt alleen toekennen wanneer alle drie de onderdelen van het antwoord juist zijn en in de juiste volgorde genoteerd zijn.*
- *Niet fout rekenen wanneer als eerste deel van het antwoord in plaats van ‘candidatum’ is geciteerd ‘candidatum consulatus’.*

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

4.2 Beoordelingsmodel voor de vertaling

	Kolon 26 (regel 1-2)	
26	maximumscore 2 Scribis Robustum, (kolon 27), (kolon 28) (kolon 29) commune iter peregrisse, Je schrijft dat Robustus een gezamenlijke reis (af)gemaakt/voltooid heeft / een gemeenschappelijke weg afgelegd heeft	
	Niet fout rekenen: Scribis je schreef	
	Niet fout rekenen: commune predicatief vertaald	
	Robustum niet vertaald met de correcte nominativusuitgang	1
	commune gemeengoed	0
	iter peragere zijn weg vervolgen (opgevat als iter pergere)	1
	Kolon 27 (regel 1)	
27	maximumscore 1 splendidum equitem Romanum een/de aanzienlijk(e)/prachtig(e) Romeins(e) ridder	
	Niet fout rekenen: eques ruiter	
	Kolon 28 (regel 1-2)	
28	maximumscore 1 cum Atilio Scauro amico meo (samen) met Atilius Scaurus, mijn vriend / een vriend van mij	
	Atilio Scauro niet vertaald met de correcte nominativusuitgangen	0
	Wanneer een dergelijke fout met een naam al eerder gemaakt is, hier nogmaals aanrekenen tot een maximum van 2 scorepunten.	
	Kolon 29 (regel 2)	
29	maximumscore 1 Ocriculum usque tot (aan) Ocriculum	
	Ocriculum niet vertaald met de correcte nominativusuitgang	0
	Wanneer een dergelijke fout met een naam al eerder gemaakt is, hier nogmaals aanrekenen tot een maximum van 2 scorepunten.	
	usque van ... af	0

Vraag	Antwoord	Scores
30	<p>Kolon 30 (regel 2-3) maximumscore 2 deinde nusquam comparuisse; (en/maar) daarna/verder nergens verschenen is / (nog) aanwezig geweest is</p> <p>Niet fout rekenen: nusquam bij geen gelegenheid nusquam nooit / absoluut niet comparuisse vertaald als vorm van comparare</p>	1 0
31	<p>Kolon 31 (regel 3) maximumscore 2 petis ut Scaurus veniat je vraagt/wenst / tracht te bereiken dat Scaurus komt</p> <p>Niet fout rekenen: je vroeg dat Scaurus kwam / zou komen / komt Niet fout rekenen: ut of nosque of nos (kolon 32) in de vertaling bij kolon 31 betrokken</p>	0
32	<p>Kolon 32 (regel 3-4) maximumscore 2 nosque, (kolon 33), in aliqua inquisitionis vestigia inducat. en (hij) ons naar een (of ander) spoor van/voor (het/ons/jullie) zoeken/onderzoek voert/leidt</p> <p>Niet fout rekenen: aliqua vestigia enige sporen Niet fout rekenen wanneer inducatur in combinatie met 'je vroeg' (kolon 31) is vertaald met 'voerde/leidde / zou voeren/leiden'. aliqua (aliquod) enigszins nosque of nos onvertaald gelaten Wanneer nosque of nos in de vertaling bij kolon 31 betrokken is, het onvertaald laten in kolon 32 niet aanrekenen. inducere elke andere betekenis dan voeren/leiden of een synoniem daarvan</p>	0 1 0
33	<p>Kolon 33 (regel 3) maximumscore 1 si potest als hij (dat/het) kan / als het/dat mogelijk is</p>	
34	<p>Kolon 34 (regel 4) maximumscore 1 Veniet; hij zal komen</p> <p>hij komt</p>	0

Vraag	Antwoord	Scores
35	<p>Kolon 35 (regel 4) maximumscore 2 vereor ne frustra. (maar) ik ben bang dat het/dat tevergeefs is / zal zijn</p>	
	(maar) ik vrees: tevergeefs / ik ben bang tevergeefs	1
	ne (dat) niet	0
36	<p>Kolon 36 (regel 4-5) maximumscore 2 Suspisor enim tale nescio quid Robusto accidisse Ik vermoed namelijk dat Robustus net zoiets onverklaarbaars is overkomen</p>	
	Niet fout rekenen: Robusto accidisse dat met/bij Robustus is gebeurd	
	tale nescio quid Robusto accidisse dat net zoiets onverklaarbaars	
	Robustus heeft bereikt	1
	Robusto niet vertaald met de correcte nominativusuitgang	1
	Wanneer een dergelijke fout met een naam al eerder gemaakt is, hier nogmaals aanrekenen tot een maximum van 2 scorepunten.	
37	<p>Kolon 37 (regel 5-6) maximumscore 2 quale aliquando Metilio Crispo municipi meo. als eens / een keer Metilius Crispus, mijn stadgenoot / een stadgenoot van mij (is overkomen)</p>	
	Niet fout rekenen: quale zodanig als / zoals	
	Niet fout rekenen: municeps meus inwoner van dezelfde municipium als ik	
	aliquando eindelijk/soms	0
	Metilio Crispo niet vertaald met de correcte nominativusuitgangen	1
	Wanneer een dergelijke fout met een naam al eerder gemaakt is, hier nogmaals aanrekenen tot een maximum van 2 scorepunten.	
	municipi vertaald als vorm van municipium	0
	municeps meus mijn inwoner	0
38	<p>Kolon 38 (regel 6) maximumscore 2 Huic ego ordinem impetraveram Ik had voor hem/deze zijn/de/een promotie tot officier bewerkstelligd / gedaan gekregen</p>	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Kolon 39 (regel 6-7)
39 maximumscore 2
 atque etiam proficiscenti quadraginta milia nummum (kolon 40)
 donaveram,
 en (ik had) (hem) bij zijn vertrek / toen hij vertrok zelfs/ook veertigduizend
 sestertiën gegeven

Niet fout rekenen: **atque** en daarbij / en daarom
 Niet fout rekenen: **proficiscenti** terwijl hij reisde / voor zijn/de/een reis
donare kwijtschelden/vergeven 0

Kolon 40 (regel 7)
40 maximumscore 1
 ad instruendum se ornandumque
 om een uitrusting aan te schaffen en (om) een mooi uniform te kopen /
 voor het aanschaffen van een uitrusting en (voor) het kopen van een mooi
 uniform

Niet fout rekenen: om een uitrusting en een mooi uniform aan te schaffen /
 te kopen

Kolon 41 (regel 8)
41 maximumscore 2
 nec postea aut epistulas eius (kolon 42) accepi.
 en daarna heb ik niet ofwel/óf brieven van hem ontvangen

Niet fout rekenen: **nec ... aut ... aut** (kolon 42) noch ... noch ... / geen ...
 of ... / geen ... en ook geen ...
 Niet fout rekenen: **epistulas** vertaald met enkelvoud
 en niet later heb ik ofwel/óf brieven van hem ontvangen 0

Kolon 42 (regel 8)
42 maximumscore 2
 aut aliquem de exitu nuntium
 ofwel/óf een (of ander) bericht over zijn dood/einde / de afloop ervan

Niet fout rekenen: **exitus** lot
 Niet fout rekenen: **aliquem nuntium** iemand als bode
 Niet fout rekenen: **nuntius** bode

Vraag	Antwoord	Scores
43	<p>Kolon 43 (regel 9) maximumscore 2 Interceptusne sit a suis an cum suis Of hij vermoord is door zijn reisgenoten of (samen) met zijn reisgenoten</p> <p>Niet fout rekenen wanneer het tweede suis is vertaald met 'hen'/'die'. Interceptus a afgesneden van</p>	0
44	<p>Kolon 44 (regel 9) maximumscore 1 dubium: is onzeker/twijfelachtig</p> <p>Niet fout rekenen: dubium er is twijfel over / daarover is twijfel</p>	
45	<p>Kolon 45 (regel 9) maximumscore 1 certe non ipse, zonder twijfel is hijzelf niet (meer/weer) tevoorschijn gekomen</p>	
46	<p>Kolon 46 (regel 9-10) maximumscore 2 non quisquam ex servis eius apparuit, (en ook) is niet iemand / niet een (of andere) / niemand/geen van/uit zijn slaven (meer/weer) tevoorschijn gekomen</p> <p>quisquam vertaald als vorm van quisque servis eius die/deze slaven</p>	1 0
	<p>De woorden 'ut ne Robusti quidem' zijn voorvertaald met 'zoals ook niet is gebeurd in het geval van Robustus'.</p>	

Vraag	Antwoord	Scores
47	<p>Kolon 47 (regel 10-11)</p> <p>maximumscore 2</p> <p>Experiamur tamen, accersamus Scaurum; Laten we het echter/toch (tenminste/maar) proberen, (en) laten we Scaurus laten komen</p> <p>Niet fout rekenen: Experiamur we zouden het kunnen proberen Niet fout rekenen: experiri wagen Experiamur we proberen het / zullen het proberen / mogen we het proberen experiri elke andere betekenis (bijvoorbeeld 'ervaren') dan 'proberen/wagen' accersamus we (zullen) laten komen Wanneer accersamus qua vorm op dezelfde manier als Experiamur onjuist is vertaald, dit bij accersamus niet nog eens aanrekenen. accersere elke andere betekenis dan 'laten komen' of een synoniem daarvan Scaurum niet vertaald met de correcte nominativusuitgang Wanneer een dergelijke fout met een naam al eerder gemaakt is, hier nogmaals aanrekenen tot een maximum van 2 scorepunten.</p> <p>De woorden 'demus hoc tuis, demus optimi adolescentis honestissimis precibus' zijn voorvertaald met 'laat ik dit dan doen voor jou, en voor die goede en trouwe zoon'.</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>0</p> <p>1</p>
48	<p>Kolon 48 (regel 12-13)</p> <p>maximumscore 2</p> <p>qui pietate mira, mira etiam sagacitate patrem quaerit. die informatie over zijn vader inwint / probeert in te winnen / zijn vader zoekt met/uit (een) wonderbaarlijk(e) liefde/trouw/plichtsgevoel, (en) zelfs/ook (met een) wonderbaarlijke scherpzinnigheid</p> <p>Niet fout rekenen wanneer mira alleen weergegeven is bij de vertaling van pietate en niet bij de vertaling van sagacitate. Niet fout rekenen: mirus wonderlijk Niet fout rekenen: sagacitas reukzin mirus vreemd quaerit vertaald met onvoltooid verleden tijd quaerit niet vertaald met onvoltooid tegenwoordige tijd of onvoltooid verleden tijd quaerere verlangen naar / missen quaerere elke andere betekenis dan 'informatie inwinnen / zoeken/verlangen/missen' of een synoniem daarvan</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>0</p> <p>1</p> <p>0</p>

5 Aanleveren scores

Verwerk de scores van alle kandidaten per examinator in de applicatie Wolf.
Accordeer deze gegevens voor Cito uiterlijk op 11 juli.

6 Bronvermeldingen

tekst 1	Plinius, Epistulae 6.16.1-7 en 21-22
tekst 2	Plinius, Epistulae 6.20.1-2, vertaling V. Hunink, De Vesuvius in vlammen, Amsterdam 2016, https://www.vincenthunink.nl/plinius2.htm (bekeken op 16 september 2021)
tekst 3	Martialis, Epigrammata 5.13
tekst 4	Martialis, Epigrammata 10.72
tekst 5	Plinius, Panegyricus 94.4-95.5
tekst 6	Plinius, Epistulae 6.25
vraag 6	A https://es.123rf.com/photo_80351342_silueta-de-un-gran-%C3%A1rbol-sin-hojas-sobre-un-fondo-blanco-la-imagen-del-vector.html?vti=o32eivkmuu007lv5lu-1-31 B https://novocom.top/view/8440e6-tropical-rainforest-animals-easy-to-draw/ C https://www.google.nl/imgres?imgurl=https://thumbs.dreamstime.com/b/tropical-palm-tree-with-leaves-black-silhouette-isolated-palm-tree-on-white-background-95244694.jpg&imgrefurl=https://www.stockfreeimages.com/p1/tropical-tree-white-background.html&h=800&w=800&tbnid=XCYUWNI_BSeeZM&tbnh=225&tbnw=225&usq=A14_-kTV-yT9Dpv-I8tAHINwQJSRWcLShA&vet=1&docid=R7pd3UVVv1vhaM&itg=1&hl=nl D https://www.vectorstock.com/royalty-free-vector/black-silhouette-fir-tree-christmas-tree-vector-32727218 (alle bekeken op 16 juni 2021)
vraag 24	F.J.A.M. Meijer en D. den Hengst, Plinius Minor, Lofrede op keizer Trajanus, Panegyricus, Baarn 1990